

Spår

taget

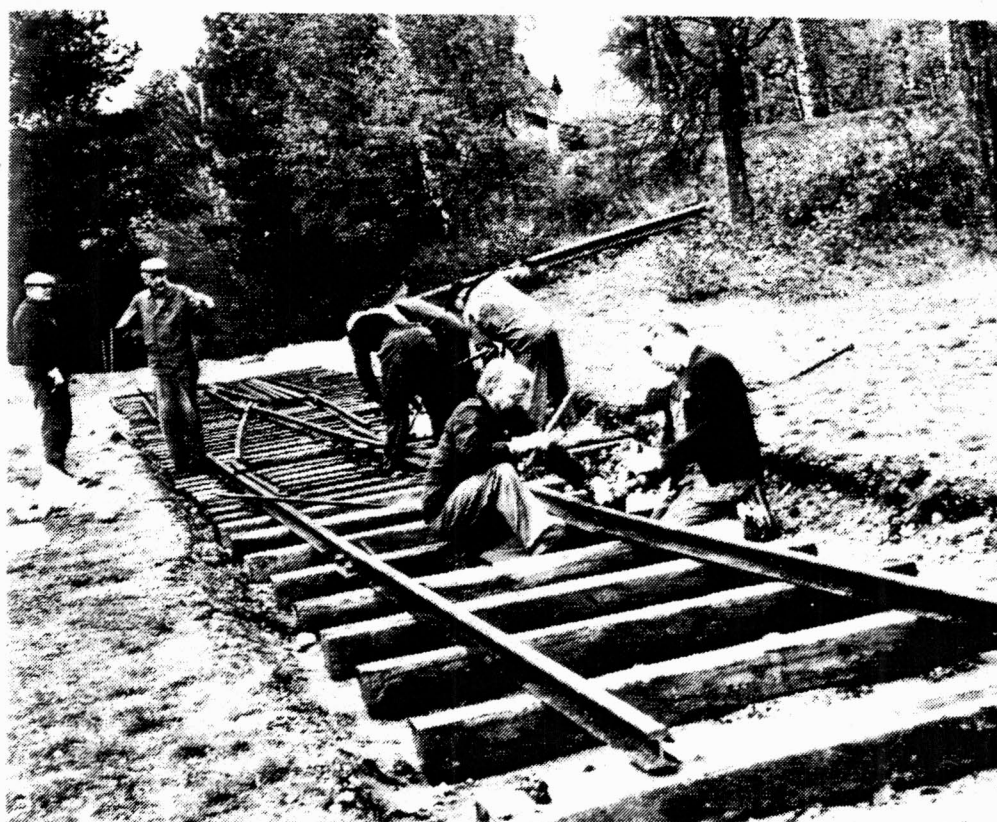
nr 6
1991

Den första rallarkärran. Ur Adelskölds skissbok.

Ett informationsblad från Frykstad Clara Elfs Jernvägs Sällskap

VAGNHALLBYGGET GÅR FRAMÅT

Som framgår av vidstående bild är spåret och växeln nu lagda. Genom frivilligt arbete och hjälp från nedanstående företa har vi lyckats hålla kostnader na nere till ett minimum.

Ett HJÄRTLIGT TACK till:

Nordmark Klarälvens Järnväg
Banverket
EO-Bolaget
Perssons Grävmaskiner
Kils Kommun

Läs på nästa sida om vagnha' bygget i sommar!

Spadtaget

nr 6
1991

Ärade Läsare!

Spadtaget publicerar med detta nummer en exklusiv nyhet. Järnvägs-museum i Gävle kommer faktiskt att få en filial här i Kil i och med att arbetena med vagnhallen invid Gula stationen har påbörjats (spårbyggnaden) och beräknas ta verklig fart under sommaren (huset). Vi gläds med hela Kils kommun att Frykstaområdet får detta tillskott. Det är ju några av Järnvägsmuseets klenoder, som nu kommer på rätt plats. Vi är optimistiska att tro att vi kommer att få god hjälp från enskilda personer, företag och kommun för vagnarna äntligen ska komma till ett ställe, där de blir förvarade under betryggande säkerhet och lättillgängliga för visning för allmänheten.

Vi måste alla leva upp till det för-troende, som Museet visat oss, och vi tror att vagnarna kommer att bli av stort värde vid olika kulturarrangemang vid Fryksta.

FRYKSTAD CLARA ELFS
JERNVÄGS SÄLLSKAP

Ordförande Roland Falck
Skogsvägen 7
665 00 Kil tel 0554-13112

Kassör Eivor Thunberg
Idalagatan 5A
653 41 Karlstad tel 054- 18 39 23

Föreningsadress
c/o Bertil Magnellsson
Mårdvägen 1, 665 00 Kil

Postgirokonto 50 09 20-4

Medlemsavgift 30 kr/år

VAGNHALLEN

Arbetet med spåret startade redan hösten 1989 då vi rev spår och växel vid Våxnäs station i Karlstad på Nordmark Klarälvens Järnväg. När slipers och räls kommit på plats i Fryksta och schaktningen var klar satte vi igång arbetet sommaren 1990 under ledning av förre banmästaren Arvid Johansson. Nisse Halth med motorsåg ordnade så att slipersen fick rätt längd och Lars Henningsson skar upp skarvjärnen med svets så att bultarna fick plats. Originalbultar till 19 kg-rälsen gick inte att få tag på. En gammal rälskap, som kommunen fått från SJ, kom nu till användning.

Än fungerar den gamla rälskapen som inte använts på minst 40 år. Arnold Svensson har de rätta takterna och de övriga på bilden är Matts Thunberg, Olle Hyensjö och Axel Persson.

Vagnhallen projekterades av Kils kommun redan 1985 och kostnadsberäknades då till c:a 300.000:- en summa som sällskapet givetvis ir har någon möjlighet att skrapa ihop. Vi har utan resultat begärt bidrag från Kils kommun och en del fonder. Från Klarälvens Vattenregleringsfond har vi dock fått ett bidrag och till-

Det vore trevligt om många av er mötte upp vid

som hålls på Kyrkans Gård, Långgatan 35, Kil, torsdagen den 25 april kl 18.30.

Kjell Nilsson kåserar om sina upplevelser som vatteningenjör i Afrika och Saudiarabien.

Vi dricker kaffe och äter smörgås till självkostnadspris. VÄLKOMNA!

ÅRSMÖTET

sammans med medlemsavgifterna och en del intäkter från försäljningen av Frykstatavlan tror vi oss ha möjlighet att uppföra vagnhallen. Förutsättningen är dock att vi får hjälp av bygdens företag med en del arbeten och rabatter på material etc samt att vi förenklar bygget, t ex bygger på plintar i stället för gjuten bottenplatta och att en del arbeten med t ex hängrännor, taktegel, portar senarelägges till 1992. Sist men inte minst måste givetvis allt arbete utföras av frivilliga utan ersättning. Vi hoppas att alla som kan hålla i en hammare och har möjlighet att hjälpa till hör av sig till någon styrelsemedlem. Vi vet inte riktigt hur portarna skall utformas - öppningen måste vara c:a 3,8 m och det kanske är för brett för en enda dubbelport. I annat fall måste vi ha två dubbelportar med en mellanstolpe. Portarnas utformning blir vi inte helt säkra på förrän vi ställt vagnarna på spåret och provkört dem, vilket vi räknar med blir vid "Kil hela veckan" i augusti i år, då det också skall bli någon form av invigning.

ARBETSLAGET:

Från vänster: Matts Thunberg, Arnold Svensson, Gunnar Johansson, Evert Öst, Axel Persson, Olle Hyensjö och Arvid Johansson.

KASSÖREN HAR ORDET:

Så är det "nytt" år igen och därmed nya "krav" från mej. Bifogar inbetalningskort (ej till er som redan betalat för 1991) för årsavgiften, som är oförändrad 30:- för 1991. Som Du ser på annan plats i denna skrift så blir pengarna väl använda! På förhand TACK!

Har Du sett den fina reproduktionen av TAVLAN målad av Wilhelm Leonard Rydberg år 1873, som vi säljer i föreningen? Se beskrivning och priser i 1990 års "Spadtag" 5. Även MINNESSTENAR och VYKORT finns kvar - se "Spadtaget" nr 5/1990 om dem också! Hälsningar!

Arvid

DE

TOG

TÅGET

(4)

MARIA SVENSSON Illberg,

I raden av resenärer på banan Frykstad-Clara Elf presenterar vi här MARIA SVENSSON från Illberg. Hon var född år 1863 och bodde på Berget, Illberg. I en intervju inför 85-årsdagen berättar Maria episoder från sin barndom. Hon gick 14 dagar i en ambulande småskola, som var förlagd till en närbelägen logebyggnad, helt nära bostaden. Logen hade så hög tröskel att lärarinnan fick lyfta över sina små lärjungar. Härefter gick hon i Apertins skola. Hon minns även hur hon i sin mors sällskap brukade hälsa på hos sina morföräldrar, då dessa bodde på ett ställe, som hette Råbäcken invid Ekenäs. Hennes mor gick då ner till Udden vid Öjenäs och stoppade "Fryckstadståget", på vilket en släkting till Maria var förare och Maria fick åka på en öppen godsvagn till Ekenäsvägen, där tåget stannade och passagerarna fick stiga av.

Illberg var på den tiden en central plats, där Mellansysslets tingshus var förlagt och dessutom gästgivaregård, där hästbyte skedde för postdiligensen då denna kom från Karlstad på stora Kungsvägen Stockholm-Kristiania. Nästa hästbyte skedde vid Prästbol, Fagerås. Maria brukade ofta vara med för att titta på hästbytena, som alltid var roligt att se för en liten flicka.

Maria kunde även berätta om att det alltid var liv och rörelse vid gästgivaregården när bevaringsinskrivningarna för Kils härad gick av stapeln. Man spelade dragspel och sjöng så det stod härliga till!

Tingshusets finka finns kvar, men när Maria berättar om Illberg, hade den för länge sedan upphört att ta emot arrestanter och finkan användes som hönshus.

Maria uppnådde hög ålder - hon blev nära 97 år gammal.

Not.: Karl Fager - ett barnbarn till
Maria - bor med hustrun Elin på
Ång vid Fryksta. En dotter -
Linnea - bor i Eskilstuna.

Källa: "Kilsbo som åkte med Sveriges
första järnväg", Värmlands Folk-
blad 9 december 1948.

Enligt Frykstaspelet 1984 svarar räsläggaren Sigfrid Andersson kung Oscar I så här:

"Jä hadd aldre vöre mä på nöge töcke, jä kom direkt från Trossnäs fält när Adelsköld velle ha mej te lägg räls. Men Adelsköld va en väldig kär te kunn ställ mä allt. Åsså had han nögre tyske schaktmästere te hjälp och dessa va väldige te driv på, så unna geck dä og. Adelsköld hadd instrumenter o grejer, så slipersen låg rakt o fint när jä kom mä rälsen, o märka satt han ut på slipersen var rälsen skull ligg, så dä va inga könst te få bana rak o fin!"

FREDRIK SUNDLER - entreprenören för järnvägsbygget mellan Fryksta och Klarälven - var en mångsidig man. Hans liv har Lars-Åke Kempe dokumenterat i en bok på 452 sidor - se bifogade informationsblad!

Söndagen den 14 juli kl 15.00 blir det friluftsgudstjänst vid Lyckans minnessten i Forshaga. Ta gärna med kaffekorg! ALLA HJÄRTLIGT VÄLKOMNA!